



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 523/2024-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Mestského súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 52T/26/2023 takto

rozhodol:

- Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
- Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Skutkové východiská

- Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 1. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 46, 47, 48 a čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 3, 5, 6, 8, 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1, 3, 4, 6, 15, 47, 48, 49 a čl. 50 Charty základných práv Európskej únie a čl. 5, 6, 9 a čl. 11 Všeobecnej deklarácie ľudských práv postupom mestského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Požaduje priznanie finančného zadosťučinenia 50 000 eur, ustanovenie tlmočníka a právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.
- Okresný súd Bratislava V trestným rozkazom sp. zn. 52T/26/2023 z 23. októbra 2023 uznal sťažovateľa vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní osem mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní jedného roka.
- Proti trestnému rozkazu podal odpor najskôr okresný prokurátor, ktorý ho ale po vydaní opravného uznesenia vzal späť. Následne podal proti trestnému rozkazu odpor aj sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu (10. novembra 2023, pozn.). Chybou súdu však tento odpor nebol správne zažurnalizovaný, a preto bola na trestnom rozkaze napriek podanému odporu vyznačená právoplatnosť. Chyba bola na základe upozornenia právneho zástupcu napravená a vo veci bol stanovený termín hlavného pojednávania na 21. máj 2024. Toto pojednávanie,

ako aj nasledujúce pojednávania boli odročené pre neprítomnosť sťažovateľa s tým, že obvodné oddelenie Policajného zboru bolo požiadané o predvedenie sťažovateľa na 4. júl 2024. Z príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že aj tento pokus bol neúspešný, a preto bol následne (11. júla 2024) mestským súdom vydaný príkaz na zatknutie.

4. Sťažovateľ v podanej sťažnosti uvádza, že 30. augusta 2024 nahliadol do spisu mestského súdu, keď za ním do informačného centra prišla sudkyňa JUDr. Iveta Willantová (sudkyňa rozhodujúca jeho vec, pozn.) a žiadala od neho, aby podpísal nejaký dokument. Sťažovateľ ďalej uvádza: *„Naozaj som jej nerozumel, pretože hovorila rýchlo a neustále sa mi vyhrážala... Keď som jej povedal, že nechcem podpísať nejasný dokument, zavolala políciu. Traja policajti prišli so zbraňami, sudkyňa Iveta povedala, že ak to nepodpíšem teraz, pošle ma na 48 hodín do väzenia a ešte budem musieť podpísať tento dokument... prinútila ma podpísať dokument, v ktorom sa uvádza, že by som mal byť na súde 12. septembra 2024.“*

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta:

- späťvzatie odporu podaného prokurátorkou JUDr. Silviou Siwekovou;
- postup mestského súdu, ktorý „stratil“ sťažovateľom podaný odpor, v dôsledku čoho sa stal trestný rozkaz právoplatný;
- skutočnosť, že sa o pojednávaniach dozvedel až z listu podpredsedu súdu Romana Fitta;
- dosiaľ nedostal odpoveď na svoju žiadosť o ustanovenie nového právneho zástupcu, ustanovenie tlmočníka a povolenie zvukového záznamu zo zasadnutia súdu;
- dosiaľ nebolo rozhodnuté o jeho námietke zaujatosti voči sudkyňi Ivete Willantovej.

6. Ďalej poukazuje na to, že ho susedia považujú za zločinca, keďže jeho fotografia bola zverejnená na policajnej webovej stránke spolu s príkazom na zatknutie, v dôsledku čoho má tiež problém zamestnať sa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Ústavný súd zo súdneho spisu mestského súdu, ktorý si ústavný súd na účely predbežného posúdenia ústavnej sťažnosti zapožičal, zistil nasledovný skutkový stav:

9. Dňa 23. októbra 2023 vydal mestský súd trestný rozkaz, proti ktorému podal odpor 3. novembra 2023 okresný prokurátor, a to z dôvodu písárskej chyby, keď bolo vo výroku o treste nesprávne uvedené, „Podľa § 48 ods. 1 písm. a), § 49 ods. 1 Tr. zák. súd výkon uloženého trestu podmienenčne odkladá na skúšobnú dobu v trvaní 1 (jeden) rok...“, pričom správne malo byť uvedené: „Podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Tr. zák...“. Dňa 16. novembra 2023 vydal mestský súd opravné uznesenie, na základe ktorého okresný súd zobral podaný odpor späť (6. decembra 2023).

10. Proti podanému trestnému rozkazu podal odpor aj sťažovateľ (10. novembra 2023), avšak ten nebol v listinnej verzii náležite zažurnalizovaný a založený do spisu, a preto bola na trestnom rozkaze nesprávne vyznačená právoplatnosť. O tejto skutočnosti bol spísaný úradný záznam a následne bol spis predložený zákonnej sudkyňi na rozhodnutie. Trestný rozkaz teda nikdy nenadobudol právoplatnosť a ústavný súd tak poukazuje na to, že aj napriek pochybeniu súdu nedošlo k porušeniu práv sťažovateľa. Navyše je potrebné prihliadnúť aj na to, že týchto záverov si bol sťažovateľ vedomý, keďže na tieto jeho opakované námietky mu bolo odpovedané nielen zo strany mestského súdu, ale aj zo strany ústavného súdu (v rozhodnutí o ním podanej ústavnej sťažnosti sp. zn. III. ÚS 411/2024 z 22. augusta 2024).

11. Zákonná sudkyňa následne niekoľkokrát stanovila termín hlavného pojednávania (21. mája 2024, 20. júna 2024 a 4. júla 2024), avšak tieto nebolo možné uskutočniť, pretože sťažovateľ opakovane nepreberal zásielky, nekomunikoval ani s ustanoveným obhajcom (nedvíhal telefóny a neodpovedal na jeho správy) a neúspešná bola aj žiadosť o jeho predvedenie. Dňa 11. júla 2024 preto mestský súd vydal na sťažovateľa príkaz na zatknutie, keďže podľa súdu sa sťažovateľ vyhýbal trestnému stíhaniu a nemožno ho predvolať, predviesť ani zadržať. Tento príkaz bol napokon zrušený, a to potom, ako sa sťažovateľ 30. augusta 2024 dostavil do informačného centra mestského súdu na preštudovanie spisu. Dokument, na ktorý sťažovateľ poukazuje v podanej ústavnej sťažnosti, je úradný záznam, ktorý potvrdzuje, že sťažovateľa toho dňa sudkyňa rozhodujúca vo veci oboznámila s termínom hlavného pojednávania (12. septembra 2024).

12. Ani v tomto postupe mestského súdu ústavný súd nevzhliadol žiadne pochybenie – s ohľadom na v tom čase už uhradené dlžné výživné naopak nedával zmysel postoj sťažovateľa. Ak by totiž komunikoval s obhajcom a súdom, bolo by mu vysvetlené, že ak sa na pojednávanie dostaví, spod obžaloby bude oslobodený. Adresu na doručovanie sťažovateľ uviedol pri svojom výsluchu a inú adresu (ani iné kontaktné údaje) súdu neoznámil. Zo súdneho spisu tiež vyplýva, že opakovane požiadal o nahliadnutie do spisu, a preto je neopodstatnená nielen jeho námietka týkajúca sa postupu súdu, ale aj jeho námietka týkajúca sa nedostatočného poskytnutia informácií.

13. Pokiaľ ide o ustanovenie tlmočníka, zo spisu vyplýva, že každého úkonu a každého nariadeného pojednávania sa zúčastnila tlmočnica, ktorá mala zabezpečiť tlmočenie sťažovateľovi zo španielskeho do slovenského jazyka, a preto sú námietky sťažovateľa aj v tejto časti neopodstatnené.

14. V súvislosti s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa ustanoveného obhajcu, mestský súd poukazuje na skutočnosť, že obhajca bol sťažovateľovi ustanovený podľa § 40 ods. 2 Trestného poriadku, teda preto, že sťažovateľ požiadal o ustanovenie obhajcu z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. Napriek poučeniu však sťažovateľ nedostatok prostriedkov nepreukázal v zákonom stanovenej lehote 30 dní (naopak, bolo zistené, že sťažovateľ minimálne je vlastníkom nehnuteľnosti – bytu), a preto mu bol ustanovený obhajca zrušený opatrením mestského súdu.

Treba však zároveň dodať, že o oslobodenie spod obhajoby požiadal aj samotný právny zástupca, a to s poukazom na to, že sťažovateľ s ním nekomunikoval, neodpisoval na správy ani nedvíhal telefóny.

15. Napokon ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že 12. septembra 2024 (ešte pred podaním ústavnej sťažnosti, pozn.) sa vo veci napokon uskutočnilo hlavné pojednávanie (za účasti sťažovateľa), na ktorom mestský súd rozhodol tak, že sťažovateľa s ohľadom na plnú úhradu dlžného výživného spod obžaloby oslobodil, keďže zanikla trestnosť činu. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na vedomé zavádzanie sťažovateľa, ktorý napriek tomu na oslobodenie spod obžaloby ústavný súd neupozornil, tvrdil, že na jeho žiadosť o ustanovenie tlmočníka nebolo prihliadnuté a že mu nebola daná ani odpoveď na jeho námietku zaujatosti podanú voči konajúcej sudkyňi mestského súdu (zo zápisnice z pojednávania pritom vyplýva, že sťažovateľ bol oboznámený s tým, že sa o nej konať nebude, pretože nebola podaná bezodkladne).

16. S ohľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že mestský súd konal pri posúdení veci sťažovateľa svedomito, zákonne a s ohľadom na práva sťažovateľa. Jeho oslobodenie spod obžaloby iba potvrdzuje, že ako celok bolo trestné konanie vedené proti sťažovateľovi spravodlivé. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

17. Sťažovateľ žiadal o ustanovenie právneho zástupcu ústavným súdom, čo odôvodnil svojou nemajetnosťou. Ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom však prichádza do úvahy len za súčasného splnenia dvoch podmienok, (1) ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a (2) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (§ 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

18. V tomto prípade už na prvý pohľad nie je splnená druhá podmienka na vyhovie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, preto ústavný súd žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu nevyhovel. Požiadavka sťažovateľa, aby ústavný súd pribral do konania o ústavnej sťažnosti tlmočníka, vzhľadom na absenciu priamej interakcie sťažovateľa s ústavným súdom nemá svoje opodstatnenie, preto o nej ústavný súd nerozhodoval.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu